

APARE

odată pe săptămână

REDACȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
la Palatul
LIGEI CULTURALE
Teatru-Cinema
TRANULIS
unde este și
SEDIUL SOCIETĂȚII
Telefon 75/4
CONSTANȚA

VETERANILOR DOBROGENI

FĂURITORI AI ROMÂNIEI MARI

Director: Avocat N. D. CHIRESCU

Deviza: UNUL PENTRU TOȚI ȘI TOȚI PENTRU UNUL

Abonament anual
la Ziar Lei 140Reclame
după învoială

Manuscrisurile se înapoiază

7 Decembrie

Ce politică ne trebuie?

Guvernele de partid ne-au dat războiul și războiul ne-a adus România Mare și totuși, după război, lumea a rămas atât de nemulțumită de partide, încât nici nu mai voia să auză de ele.

Din această cauză, partidul conservator a fost pur și simplu desființat iar partidul liberal, ca să mai poată viețui, a trebuit să se transforme într'un fel de societate, comercializând, în folosul membrilor săi, mai toate bogățiile țării.

După război, lumea sătulă, au abandonat partidele zise de guvernământ și au crezut că vor găsi salvarea pe lângă persoane. Cei mai simpatizați au ajuns, generalul Averescu, învățătorul Mihalache, Valda Voevod și Iuliu Maniu, pentru că aceștia se laudau mai mult și se băteau cu pumnii în piept, făcând demagogie, că sunt singurii salvatori ai țării, iar liberalii sunt hoți și nepricepuți.

Și i-am încercat pe toți la treabă. De la război am avut mai multe guverne liberale, prezidate de Ion Brătianu, general Văitoianu ori Vintilă Brătianu. Am mai avut trei guverne național-țărăniști prezidate de Valda Voevod, Iuliu Maniu sau Mironescu. Și câteva guverne prezidate de generalul Averescu.

Ce au făcut aceste guverne și cine a profitat după urma lor? Nici țara, nici cetățenii.

Toate aceste guverne au procedat după tipicul liberal. S'au transformat în partide, adică în societăți de exploatare a bogățiilor țării și a muncii locuitorilor, îmbuibându-și partizanii politici.

Au înstreinat toate ramurile de venit ale țării, au pus biruri noi, — din ce în ce mai mari, — înviind timpurile domniilor fanariote, și au sărăcit, și țara și poporul. Bani i-au întrebuințat pentru distrugerea și căpătuirea partizanilor politici. Au creat slujbe noi și și-au angajat partizanii cu contracte făcute prin Tribunal, pe mai mulți ani și cu mai multe milioane leafă pe an. I-au trimis să se plimbe prin străinătate cu cheltueli mari. Le-a pus la dispoziție automobile luxuase și mari, de încăpeau în ele familii întregi, cu slugi, cu căfel, cu tot.

Din această cauză visteria țării s'a golit complet. Totul s'a scumpit: transporturile pe căile ferate, ca și produsele solului, sarea, petrolul, cărbunii, lemnele, etc. Din cauza risipei nesăbuite, nici străinătatea nu mai are încredere în noi, cum nu poți avea încredere într'un om bețiv, cartofor, risipitor. Numai produsele țărănești nu au preț. Ele sunt lovite de tot felul de impozite, interne și la export și atunci, chiar și Rusia bolșevică ne poate concura, iar străinătatea

(Continuare în pag. 11-a)

Războiul cel mare, de astăzi

Este cel mai teribil și durează de lungă durată, fiindcă nu e de arme, ci de pungă și în el a intrat toată suflarea omenească. Tranșeele acestui război sunt numai munca pricepută și economia chibzuită și numai cine va avea până la sfârșit aceste mijloace va eși victorios.

Muncim mult dar fără folos, pentru că întrebuințăm obiceiuri vechi și scule rele cu care căpătăm produse puține și proaste. Nu tot așa lucrează americanii și alte nații și acum în urmă rușii, de ne pot concura până la distrugere.

Suntem economi, dar fără rost. De aceea nu trăim omenește, nu ne îmbrăcăm cum trebuie și nu ne hrănim după puterea cerută de munca în felul nostru, cum fac oamenii din apus cu adevărat civilizați și culți. În schimb ne rod boalele mari numite sociale și ne distrug viciile și intinericul. Ne secătuesc camăta și politica ridicând și ținând pe umerii noștri pe profitori și șarlatani.

Dacă mergem tot așa ne ducem la pieire sigură și nu merițăm această soartă după ce ne-am croit cu baioneta o Țară mare, bogată și frumoasă și am închețat-o cu sângele nostru peste sângele străbunilor noștri. Noi avem o chemare, pe pământ, între celelalte popoare și trebuie să o îndeplinim. Ca să putem pași la muncă spornică ne trebuie bani, bani și iar bani. Dar de unde? căci averea noastră nu ne ajunge nici pentru datoriile făcute fără socoteală. Fără garanții nimeni nu ne poate da un ban măcar.

Noi avem totuși o garanție. E munca, izvor nesecat de garanție și în creștere continuă. Să încercăm să o organizăm pe aceasta și atunci vom putea face mai mult și mai bine decât concurenții noștri.

Dacă am înființa în fie care sat producător de mai multe cereale decât trebuințele locale câte o magazie sătească cooperativă, în care, fie care să-și depună cerealele de vânzare după fel și calitate, atunci chiar din momentul depunerii cerealelor am putea găsi bani, fie împrumutându-ne pe chitanța de depunere, fie vânzând acea chitanță, cum de exemplu se vând azi în obor cerealele.

Dacă am federaliza astfel de Magazine și la termen fix s'ar aduna delegații lor cu probe de felurile și calitățile cerealelor și s'ar hotărâ clasele calităților, atunci am ști ce calități sunt în regiunile federalelor. Și dacă și federalele s'ar uni pe regiuni mai mari unde să-și trimeată delegații cu probele unificate ca să se hotărască clasele calităților pe asemenea regiuni, atunci am dobândi un lucru foarte important și bine văzut de comerțul mare de cereale al lumii „Standardizarea cerealelor”.

Dacă toate Magazinele ar înființa și hotărâ conducerea unui Oficiu Central de vânzarea cerealelor și numai acesta să fie îndreptățit de a-și vinde, atunci vom înlătura toate neajunsurile ce le întâmpinăm azi la vânzarea produselor noastre și vom avea tihna să urmărim cu calcul și liniște cele mai bune prețuri.

Prin Magazinele Sătești nu vom fi deposedați de dreptul nostru de a dispune cum vrem de munca noastră, căci cine vrea să și-o vândă n'are de cât să-și vândă recipisa. Dar prin magazinele sătești se garantează tot banul datorit pe tot ce va fi trebuincios ca și noi să putem lucra ca concurenții noștri de azi. Cu ce drag și cu ce avânt vom putea lucra atunci uniți știind că ne putem procura prin Magazine tot felul de mașini și semințe bune și la timp.

Să vrem și vom putea.

Trimiteți la ziarul „Vocea Veteranilor Dobrogeni” cuvântul vostru și ne vom strădui să facem o adunare unde să se înțeleagă lămurit acest plan de salvarea noastră și deci a Țării.

VASILE NĂDEJDE

Lume nervoasă

A fost destul ca d. Argetoianu, deși membru al partidului celui mai „disciplinat” și „flagelat”, să publice părerile sale în domenii care sunt ale politicii ca și în acelea care sunt ale celei mai alese delicatețe și ale celui mai nobil cavalerism, pentru ca o zguduire nervoasă ca a broștelor galvanizate să scuture toată lumea politică a unei țări mari.

De ce?

Partide care știu ce vor, partide solide și iubite, partide care au un ideal și reprezintă adevărate nevoi ale societății, acelea nu se cutremură în contorsțiuni la fiecare prevestire defavorabilă, ba nici la violența unei lovituri.

Când regele Ferdinand a demis guvernul blocului, cum zicea d. Maniu că „n'ar gonii o slugă ungar de la cășile sale”, plecarea de la putere, în Cameră, a fost una din cele mai frumoase scene politice pe care le-a oferit România.

Fiindcă atunci era suflet în guvernarea concediată așa cum zicea d-l Maniu.

Și, dacă a doua zi Ardeleanii n'ar fi scâncit pe pragul generalului Averescu, Domn cu delegație al statului român, iar țărăniștii n'ar fi luat în spinare un cadavru politic, viața de partid ar fi alta astăzi.

N. IORGA
din „Neamul Românesc”

EROUL

Încă un erou s'a stins; ne-a părăsit pentru lumea celor drepți. S'a dus în lumea eroilor lui dragi, jertfii cu entuziasm pentru Țară și Tron, cărora, la o bună parte din ei, le-a fost comandant în luptele dela Mărăști. Comandant al Diviziei III generalul Al. Mărgineanu, grație priceperii, energiei și spiritului său de inițiativă, s'a acoperit, atât el cât și Divizia lui, de glorie nepieritoare, în luptele istorice din regiunea Mărăștilor.

Cunoscător profund al sufletului ostașilor săi, în afunul marelui ofensive, a dat un ordin de zi, între care și altele, spuse:

„În voi, tot neamul românesc își pune nădejdea; în voi, în inimile voastre de eroi și brațele voastre cu adevărat vitejești, stă viitorul țării și al neamului.”

De voi depinde, în aceste clipe mărețe, ca românul să fie liber sau sclav.

Știu că voi sunteți hotărâți până la unul, să arătați ce poate românul, când pământul românesc este călcat de liftețe păgâne, care ne dărâmă bisericile și ne necințesc fecloarele.

De aceea, cu o clipă înainte de a ne năpusti asupra dușmanului din fața noastră, urez ofițerilor și solda-

șilor Diviziei III-a, au fost de erol, sau moarte vitejească.

Intr'un elan de indescrisibil, ofițeri și soldați au jurat răsunare. Și s'au ținut de cuvânt.

Cu repeziciune, dușmanul a fost dat peste cap. Tranșeele lui ocupate. Pozițiile principale, în special satul Mărăști și cota 536, ocupate. Dușmanul gonit din urma, zdrobit fără cruțare, pe 20 km. în adâncime, vi-foros, șabatec. Totul distrus; pară de foc, cenușă și ruine. Case, biserici, școli, una cu pământul. Adevărat câmpul morții, în care dușmanii zăceau pe vecinicie, mai deși ca snopii într'un lan bogat de grâu. Tot materialul lor de război, multe tunuri, mitraliere, arme și munți de provizii, au capturat ai noștri. Dar prizonieri? Cu miile!

Și noi am avut pierderi multe.

Atunci a murit căpitanul Ignat cu mâinile încheiate pe mitraliera cu care trăsesse până la ultima suflare. Atunci a fost decorat cu „Steaua României” plutonierul Ignat — azi ofițer — pe care l'a poftit apoi Regele la masă, în Iași, ca să-l povestească cum s'a luptat cu o companie întreagă de nemți și le-a luat nu știu câte mitraliere.

El a distrus, el a refăcut.

După război, a înflințat „Societatea Mărăști” din care au făcut parte toți comandanții trupelor celor șase divizii românești ce au luat parte la luptele de la Mărăști și în locul ruinelor s'a ridicat un sat falnic, biserica frumoasă, școala și un orfelinat; iar la cota 536, s'a ridicat un muzeu impunător și mândru, pentru păstrarea osemintelor vitejilor căzuți în aceste grozave lupte, ce au dus faima vitejiei românești cu mult de parte peste hotarele continentului European.

Acesta a fost eroul, acesta a fost on. ul ce s'a stins din viață la vârsta de 59 de ani.

Cu capetele plecate și sufletul smert, să ne rugăm o clipă pentru sufletul lui, căci a fost un om, un erou, și mai presus de toate, un bun român.

I. CHIRIACESCU

Informațiuni

Se pare că d. Aurel Vulpe, Prim-ajutor de Primar al Municipiului Constanța, este animat de multă bunăvoință, căci a dat ordin organelor subalterne de la serviciul tehnic să ia măsuri de asanarea măcar în parte a Cartierului demobilizaților de dincolo de Tataia.

Camorazii demobilizați îi aduc mulțumiri anticipate.

Abonamentul la Ziarul Societății „VOCEA VETERANILOR DOBROGENI” Favoritori ai României Mari este de Lei 140 pe an.

Demobilizații, văduvele și orfanii de război

Pentru a primi loc de casă în Municipiul Constanța și teren de cultură în orice altă comună din cuprinsul județului Constanța trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

- 1) Să fie demobilizat sau văduva de război.
- 2) Să nu aibă nici un alt loc fie de casă, fie de cultură.

Prea târziu...

Nici indolența proverbială a turcului, nu întrece cu o iotă măcar, indolența crasă a românului ajuns în capul treburilor ca conducător, indolența ce zi de zi se manifestă tot mai mult spre nenorocirea noastră a tuturor.

Și nu ne-ar fi nimic, nu prea ne-ar părea rău, dacă ar fi astfel pentru ei, pentru gospodăria lor; dar este pentru noi, pentru noi cei mulți și răbdători. Și pentru asta ne doare!

Auziți și judecați și D-va. cci ce octii aceste rânduri.

Eu, get beget plugar, mi-am vândut acum 3 luni, bruma de grâu ce recoltasem, cu 2.50 kgr., împins de multe nevoi, ce de peste noi, plugarii, nu mai iau sfârșit.

Până mai eri, cumpăram pâinea cu 6 lei, spre fericirea într'imbogățire a brutarilor; azi o cumpăr cu 5 lei, sau 2 lei kgr. de grâu, spre fericirea într'imbogățire a morarilor; cu un kgr. de grâu iau un covrig, să duc ceva de la oraș copiilor acasă, căci de altceva nici vorbă nu-i, și să plătesc cu 4 kgr. de grâu o gogoșă în gara Medgidia, Fetești sau Ciulnița, când nevoia mă împinge să călătoresc cu trenul și când neobăzatul de mine, jăran prost, am avut neprevăderea să nu-mi iau un codru de mămăligă în traistă.

Acum, sub pretextul binevoitor de a veni în ajutorul plugarului român producător de grâu, cu 20.000 lei la vagon peste prețul pieței din afară, se scumpește pâinea înăuntrul țării cu 2 lei la kgr.

Cum s'ar zice, tot eu plugar român urmează să dau costul a 3 kgr. grâu pentru o pâine făcută tot din grăul meu, ce l'am vândut de mult și nu-l mai am, și care de la mine, de la D-ta și de la noi toți, s'a strâns în magazinele marilor capitaliști exportatori și speculanți, îmbogății fără multă trudă, speculând numai nevoia de bani ce sugrumă plugarul român. Și atunci, dacă așa stau lucrurile, când nici un plugar nu mai are, în cel mai fericit caz, decât grăul de sămânță, atunci cui li revine acești 2 lei puși în plus la kgr. de pâine, plugarului sau speculantului?

Înțelegeam această măsură acum 4 luni de zile când cu adevărat ne era de un folos real, când nici unul din plugari nu-și vânduse grăul pe prețul de răs cu care am fost lăsați să-l vindem, dar acum, acum e prea târziu.

Iar tu cititorule, plugar român, care vei avea sub ochi aceste rânduri și știi prețul de batjocură cu care ți-al vândut cel mai bun produs al muncii tale, tot tu vei plăti oalele sparte, căci vei cumpăra grăul de sămânță cu de trei ori prețul cu care l'ai vândut, spre fericirea într'imbogățire a speculanților capitaliști.

Se pune la contribuție populația întregei țări cu 2 lei la un kgr. de pâine, sau cu 20.000 lei la vagonul de grâu, pentru îmbogățirea celor ce l'au strâns, iar nici de cum a noastră, a plugarilor producători, căci pentru noi acum, e prea târziu, ne mai a-vând ce vinde. K. I. V.

ECOURI

Inscrieri la Societatea Veteranilor din războiul 1916—1919 se primesc în fiecare zi de la ora 9—12 dimineața la Sediul Societății, Teatrul Cinema „Tranșilva”.

Taxa de înscriere este de Lei 200 odată pentru totdeauna. Se primesc înscrieri și cu sume mai mici.

(Continuare din pag. 1)

tatea cumpără de unde găsește mai puțin. Ca să nu rămânem cu cerealele să putrezescă în magazine, suntem nevoiți să le dăm pe prețuri de nimic. Nici procentul nu-l mai putem plăti cu venitul pământului.

Nemai putând storce bani de la contribuabili, guvernele de partid, forțate de partizanii lor, se împrumută din străinătate, plătiind dobânzi mari. Noi cetățenii, ca să putem face față nevoilor zilnice ne împrumutăm și noi de unde găsim și cu ce dobânzi ne pune cămătarul.

Astăzi și Statul este dator puterilor lui și noi nu ne mai putem plăti datoriile.

În această situațiune se cavine, economie exagerată, muncă fără preget și cinste încercată.

Însă guvernele de partid s'au dovedit incapabile să aplice această rețetă salvatoare. Ca dovadă, avem guvernul actual prezidat de d. Mironescu, venit cu ordin special să facă reduceri bugetare și deși au trecut atâtea săptămâni, nici până astăzi nu a putut prezenta parlamentului bugetul. Chiar tare mi-este teamă, din cauza certelor lor, să nu se retragă de la putere, fără a putea face buget.

Se cavine, deci, ca fiecare din noi să părăsim partidele politice și să ne interesăm mai mult de soarta țării și de a noastră, să ne adunăm pe breale, agricultorii, comercianții, meseriașii, profesioniștii, să ne organizăm, să studiem toate nevoile noastre și soluționarea lor. Să ne alegem reprezentanții noștri, oameni de încredere, pricepuți și devotați și punând umăr lângă umăr, să ne salvăm țara și pe noi.

În special veteranii-demobilizați trebuie să se grăbească ca nu cumva, mâine, când M. S. Regele Carol al II-lea va suna trâmbița de salvarea țării, noi să fim nepregătiți.

N. D. CHIRESCU

Situația politica

Moartea lui Ion Brătianu a adus dihonoria în partidul liberal. Actualul șef d. Vintilă Brătianu nu mai poate menține armonia. Destrămarea a început. D. George Brătianu a adunat pe toți nemulțumiții mai vechi și s'a proclamat șef al partidului liberal. Este un tânăr, deși cărturar, nepriceput politician. Singurul motiv care l'a determinat să se proclame șef, este dreptul de moștenitor, fiind fiul lui Ionel Brătianu și nepotul lui Ion Brătianu. D-l I. G. Duca și-a făcut și el partizani cari doresc să-l facă șef în locul d-lui Vintilă Brătianu. D-l C. Argetoianu umblă și d'sa cu prietenii d'sale pe la palat, unde d. V. Brătianu nu mai poate sau nu mai vrea să intra. Iată ce a ajuns vechiul partid liberal. Merge sigur pe urmele partidului conservator, răposat de mult.

Partidul național-tărănesc are aceeași soartă. Domni Maniu și Vaida, plecați ca incapabili din guvern, trag șfuri dela Viena și din Ardeal, prin blocul ardelean, pentru dărămarea restului de putere. D. Stere și-a constituit grupare aparte dintre Basarabeni. D-l Mihalache nu este în stare să impacă poftele nesăbioase ale partizanilor. D-l Iunian se pare că este demisionat. D-l Mirtso

unelțește pentru răsturnare, asemuind, când pe Basarabeni, când pe Regăjeni, când pe Ardeleni, sub motiv că lucrează la modificarea legii electorale. Iar la toate acestea se adaugă boala d-lui Președinte Mironescu, de supărare că nu poate înghesba nici măcar bugetul, după cum s'a angajat față de Rege.

Averescanii fin intruniri prin Basarabia și se judecă la Cluj pentru răscoalele dela 1907, pentru ca să evite de a se prezenta în parlament, așa cum au primit ordin dela Rege.

În acest timp partidele minoritare se organizează și formulează pretențiuni în folosul cetățenilor de alte neamuri, împunând guvernul și Liga Națiunilor cu tot felul de cereri.

Aceasta este situația acelor ce se bat cu pumnii în piept și se laudă, că, dacă li se va da puterea, vor ferici țara. N. D. C.

—xx—

PĂRERI

Constanța 1 Dec. 1930

ONOR.

Direcțiunea demobilizațiilor Loco.

O datorie — datorie de a ajuta, prin idee, prin grai, prin faptă orice nedreptăți și suferință — mă îndeamnă să vă atrag atenția asupra următoarelor absurdități economice ce cad în posibilitatea de control a d-tră, absurdități ce pot fi înlăturate spre folosul a mil de victime ale războiului de întregire, insuficient astăzi ajutate de cel în drept.

Și iată despre ce este vorba.

Am remarcat în București și lucrul se petrece desigur și în toate orașele și provinciile că locurile pentru debitele centrale de tutun etc. sunt exploatate de un număr mic de demobilizați invalizi sau văduve de război cari au câștiguri — cum se poate constata prin simple controluri de scurtă durată — suficiente pentru a satisface din belșug nevoile a unui număr cel puțin înzecit de nevoinici din aceeași categorie de brați sau văduve. Spiritul echității, suferințele multiple a celor cari au jertfit în egală măsură sângele lor prețios pentru patrie, impune o cercetare imediată a veniturilor debitelor mai importante din întreaga țară fără trebuiesc închiriate și exploatate de conducătorii orașelor respective ale demobilizațiilor și apoi repartizate în egală măsură așa precum sacrificiile frontului au fost egal suportate de brații luptători. Prim măsura aceasta s'ar evita și specula mascată și murdară, a unor debite cu mari venituri, de către indivizi nimic comun având cu cei îndreptățiți să beneficieze de resursele pe care patria recunoscătoare le-a pus la dispoziția invalizilor și văduvelor de război, prin interpușii din rândul acestora din urmă lipsiți de mijloace.

Ca exemple practice menționez de bitul din București față Postel despre care se poate afirma aproupe cu certitudine că încasează din vânzarea brută zilnic cel puțin 100.000 lei! (Una sută mii!) precum și pe cel din Gaierile Blanduziei care are venituri quasi-egale cu cei de mai sus.

Primiți vă rog asigurarea stimei mele.

Gheorghe H. Protopappa
str. Carol 88

Atențiune!

Toți acei ce au deșus certri pentru a li se da locuri de casă sunt invitați a trece în fiecare zi pe la sediul societății de la ora 9 la 12 dimineața pentru a prezenta actele calificative de demobilizat, Văduve și orfani de război și de a primi instrucțiuni de ce acte li mai trebuie pentru a fi înscriși în tabloul ce se va înainta Municipiului Constanța.